

Multimediaresurssit vieraiden kielten monimuoto-opetuksessa

Kuka?	Birgit Griese, opettaja, ja 12 opiskelijaa
Missä?	Yrkeshögskolan Sydväst
Milloin?	Kevätlukukausi 2006
Mitä?	Business and Financial English –kurssi, 6 op.

Lähtökohta

Alkuvuodesta 2006 Yrkeshögskolan Sydvästissä ilmeni, että 12 opiskelijalle oli nopeasti löydettävä mahdollisuus suorittaa englannin kielen kurssi, joka heiltä oli jäänyt uupumaan, kun he olivat siirtyneet Turun ammattikorkeakoulusta Yrkeshögskolan Sydvästin alaisuuteen. Nopea aikataulua oli tarpeen, jotta opiskelijoiden olisi mahdollista valmistua suunnitellussa aikataulussa vielä saman kevään aikana. Intensiivinen, itsenäinen opiskelu multimediaa hyödyntäen yhdistettynä kontaktiopetukseen tuntui parhaalta keinolta ratkaista pulma.

Toisaalta multimedia-avusteinen kurssi toimi myös sopivana kokeilumaastona. Näin voitiin testata mallia tulevaisuuden varalta myös tavallisia ja itseopiskelukursseja ajatellen.

Yrkeshögskolan Sydväst hankki helmikuussa 2006 käyttöönsä Lingonetin *English Pro* – ja *Business Territory 1* –multimediaohjelmat Business and Financial English –kurssin oppimateriaaleina. Ohjelmien antia täydensivät englanninkieliset liiketalous- ja finanssialan kirjat sekä ajankohtaiset talousartikkelit ja internetmateriaalit. Kurssin sisältö ja rakenne suunniteltiin *English Pro* ja *Business Territory 1*:n ympärille. Kurssin laajuus oli 6 opintopistettä, eli n. 120 tuntia. *English Pro* ja *Business Territory 1* asennettiin ennen kurssin alkua oppilaitoksen sisäiseen verkkoon. Jokaiselle opiskelijalle oli varattu kustakin ohjelmasta myös yksi yhden käyttäjän CD-ROM, jotta hän pystyi työskentelemään ohjelman parissa myös kotonaan – joko itsenäisesti tai parinsa/ryhmänsä kanssa. Kontaktiopetusta oli 3 tuntia viikossa kahden kuukauden ajan.

Tarkoitus oli yhdistää multimedia-avusteista, itsenäistä työskentelyä ja kontaktiopetusta mahdollisimman tehokkaalla ja opiskelijoiden kielitaitoa edistävällä tavalla.

Lisenssisopimuksesta riippuen Lingonetin multimediat voi jakaa opiskelijoille yhden käyttäjän CD-ROMien tai verkon (intranetin tai internetin) kautta.

Mitä opiskelijoille kerrottiin kurssin alussa?

Opiskelijat saivat kurssimateriaalinsa ensimmäisellä tunnilla. Vasta silloin he kuuluivat, että he tulisivat työskentelemään myös multimedian avulla. Kaikille opiskelijoille jaettiin omat CD-ROMit kotiin vietäviksi. Kun oppilaat olivat kotona tutustuneet ohjelmien sisältöön, heille jaettiin kirjallinen kurssisuunnitelma, josta ilmeni, mitä ohjelman osiota käsitellään milloinkin ja mitkä ovat erilaisten kirjallisten töiden palautuspäivät.

Miten opiskelijat työskentelivät?

Opiskelijat työskentelivät *English Pro* – ja *Business Territory 1* –ohjelmien ja kirjallisten materiaalien avulla. Multimediatyöskentely tapahtui poikkeuksetta kontaktiopetuksen ulkopuolella, joko kotona tai omassa pienryhmässä. Materiaalien pohjalta laadittiin esseitä, referaatteja ja suullisia esityksiä. Laajemman suullisen esitelmän aihevalinta ja siihen käytetyn materiaalin valinta oli vapaa, eikä perustunut suoraan ohjelmiin. Kaikki *Business Territory 1*:n tehtävämonisteet (task sheets, group tasks) hyödynnettiin. Niitä työstettiin itsenäisesti tai ryhmässä ja palautettiin määräaikaan mennessä opettajalle. Itsenäinen pari- ja ryhmätyö olivat kurssin keskeisiä työmuotoja. Ohjelmien sisällön ja sanaston hyödyntäminen ja siirtäminen eri aihepiireihin ja merkitysympäristöihin oli tärkeässä asemassa. Ohjelmat tarjosivat paljon tilanteita puheharjoitusmahdollisuuksia.

Kontaktitunneilla ohjelmien antia purettiin suullisesti; keskusteluin ja esitelmin. *Business Territory* sisältöä peilattiin myös opiskelijoiden omiin työpaikkakokemuksiin tai -toiveisiin. Esim. BENEFITS-aiheen puitteissa keskusteltiin tunnilta, millaisia työpaikkaetuja opiskelijat odottavat omalta työpaikaltaan tulevaisuudessa. Ohjelmista esiin nousseet aiheet yhdistettiin aina opiskelijoiden omaan arkeen ja työelämän odotuksiin, jotta he tunnistaisivat oppimateriaalin autenttisen hyödyn.

English Pro eri osiot käytiin pienryhmissä läpi siten, ettei jokaisen tarvinnut tutustua koko ohjelmaan itse. Tämän jälkeen pienryhmät laativat muille kirjallisia yhteenvetoja omasta osiostaan.

Opiskelu kurssin aikana oli intensiivistä ja vaativaa, mutta pienen alkulämmittelyn jälkeen opiskelijat työskentelivät sekä itsenäisesti että ryhmässä määrätietoisesti ja hyvin. Juuri itsenäisten työskentelystrategioiden kehittyminen oli yksi kurssin tavoitteista ja saavutuksista.

Miten opiskelijat suhtautuivat kurssiin?

Opiskelijoiden ensireaktio aliarvioi kurssimateriaalin vaativuutta. Opiskelijat luulivat, että nyt he pääsevätkin helpolla. Taustalla saattoivat vaikuttaa kouluajan kokemukset: multimediaa hyödynnetään kouluissa usein vain erikoistilanteissa – silloin kun on tarkoitus ”pitää hauskaa” ja tehdä ”jotain erilaista, kivaa”. Tästä syystä monet opiskelijat eivät ole tottuneet kriittiseen ja vaativaan työskentelyyn multimedian parissa.

Hyvin nopeasti opiskelijat kuitenkin huomasivat, että kurssi ja sen perustana toimineet *English Pro* sekä *Business Territory* vaativat työtä ja aikaa. Kun he saivat kirjallisen kurssisuunnitelman käteensä, heihin iski paniikki. Toisaalta taas suunnitelma osoitti heille alusta alkaen selkeästi, mitä piti suorittaa mihinkin määräaikaan mennessä. Tässä vaiheessa itsenäinen työskentely ja ryhmätyö alkoivat sujumaan ja opiskelijat panostivat suorituksiinsa paremmin kuin kurssin alussa oli odotettavissa. He oppivat kohtalaisen hyvin suorittamaan tietyt asiat ennalta määrättyssä ajassa.

Opiskelijoiden suhtautuminen kurssiin ja multimediaoppimateriaaleihin oli kokonaisuudessaan alusta alkaen positiivista. He pitivät varsinkin *Business Territoryn* autenttisuudesta ja sen suomasta mahdollisuudesta kurkistaa tavallisten ihmisten ja työntekijöiden arkeen.

Opiskelijoiden oli aluksi vaikea hyväksyä sitä, että opettaja ei johtanutkaan heitä kädestä pitäen aiheesta toiseen ja että kontaktiopetuksen määrä oli pienempi kuin mihin oli totuttu. Kurssi oli ennemminkin projekti, josta opiskelijan oli selviydyttävä itsenäisesti ja ilman opettajan jatkuvaa valvontaa.

Minkälaisia tuloksia opiskelijat saivat?

Kurssille osallistui 12 opiskelijaa, joista yksi ei selviytynyt tentistä. Loput 11 opiskelijaa saivat arvosanoja 2:n ja 4:n väliltä (5:n ollessa paras mahdollinen arvosana). Arvosana muodostui tentistä ja kurssin aikana palautetuista kirjallisista töistä. Myös liian myöhään palautetut tai palauttamatta jätetyt työt vaikuttivat arvosanaan. Opiskelijat olivat kauttaaltaan arvosanoihinsa tyytyväisiä, sillä he kokivat, että olivat todella tehneet arvosanojensa eteen työtä.

Tentissä käsiteltiin kaikkia kurssimateriaaleja: *English Prota*, *Business Territory 1:tä*, kirjoja ja ajankohtaisia artikkeleita. Selvitäkseen tentistä opiskelijan oli perehdyttävä kurssin kaikkiin oppimateriaaleihin tasapuolisesti.

Missä opiskelijat työskentelivät?

Työskentely *English Pron* ja *Business Territory 1:n* parissa tapahtui poikkeuksetta kontaktiopetuksen ulkopuolella – kotona tai ammattikorkeakoulun opiskelijakoneilla. Tunnilla opitut asiat purettiin keskustelemalla. Tästä sovittiin yhteisesti kurssin alussa. Opettaja ja opiskelijat keskustelivat kurssin alussa työskentelytavasta ja kaikki kokivat tietokonetyöskentelyn kontaktiopetuksen aikana turhaksi. Tunnin ulkopuolella oli mahdollista kuunnella haastatteluja ja tehdä ohjelmien omat auditointitehtävät niin usein kuin tarve sitä vaati. Opiskelija pystyi näin säätelemään omaa ajankäyttöään ja etenemisivauhtiaan materiaalin parissa.

Kontaktiopetuksessa keskityttiin suulliseen tuottamiseen ja kirjallisen töiden määräaikojen noudattamiseen.

Vaatiko kurssi opettajalta paljon valmistelutyötä?

Kyllä vaati, mutta ei sen enempää kuin muutkaan kurssit, jotka toteutetaan ensimmäistä kertaa. Opettajan oli perehdyttävä aineistoon, jota on molemmissa ohjelmissa runsaasti. Toisaalta *Business Territoryn* tehtävämonisteet ja opettajanhuone tarjosivat paljon hyödyllistä, valmista materiaalia.

Työskentely *English Pron* parissa ja tuntivalmistelu on helppoa, koska opettajalla on ohjelman tekstitiedostot pdf-muodossa käytössään.

Miten opettajan rooli muuttui?

Opettajan rooli muuttui ohjaajaksi, koordinaattoriksi ja neuvonantajaksi. Opettaja pystyi antamaan opiskelijoille paljon enemmän vastuuta ja tarjoamaan paljon enemmän itsenäisyyttä kuin perinteisen kontaktiopetuksen puitteissa.

Opettajan oli luovuttava kaikkietävän roolista ja annettava tilaa opiskelijan itsenäisyydelle ja tämän itse hankkimalle tiedolle. Opettajan oli näissä puitteissa mahdollista todeta, että hänkään ei osaa eikä tiedä kaikkea, vaan ohjelmien tarjoamaa tietoa sekä opiskelijoiden työelämän kokemuksia pystyttiin keskustelutilanteissa hyödyntämään hyvin.

Multimedian käyttö toi myös esille sen, että opiskelijat työskentelevät digitaalisen materiaalin parissa luontevasti. He eivät kaivanneet opastusta ohjelmien käyttöön, vaan osasivat hyödyntää niitä itsenäisesti, ilman että opettajan piti jännittää tukalia teknisiä kysymyksiä tai epäselviä tilanteita.

Aiotko opettajana käyttää samaa mallia tulevaisuudessa?

Tietysti! Tarkoitus on toteuttaa kurssi samankaltaisena myös tulevaisuudessa tavallisen opetussuunnitelman puitteissa. Tarkoitus on myös sisällyttää *English Pro* muihin General English –kursseihin, sillä ohjelmalla on annettavaa myös muille kuin liiketalousalojen opiskelijoille.

Mitä tekisit opettajana toisin?

Kurssi on ajallisesti vielä liian lähellä haastatteluhetkeä. Muutosideat syntyvät varmaan vasta ajan kanssa. Selkeä muutos on ensi kerralla tapahduttava ainakin tentin kohdalla. Hyvien kysymysten muotoilu oli erittäin vaikeaa ja tällä kertaa tentissä oli liian monta kysymystä, jotka pystyi ymmärtämään väärin, jos halusi. Esimerkiksi *English Pron* kohdalla opiskelija saattoi vastata yleistiedollaan hyödyntämättä ohjelman tarjoamaa sisältöä ja sanastoa.

Kysymyksillä haluttiin testata, oliko opiskelija todellakin ymmärtänyt oppimansa ja kuulemansa, mutta kysymysten muotoilu ei aina ohjannut opiskelijaa kohti opettajan toivomaa tai tavoittelemaa vastausta.